

Asia: VN/18189/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kuntalain väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hyvinkään kaupunginhallituksen lausunto

Kuntatalouden kehitys on ollut heikko ja näkymät vaikeat jo useamman vuoden ajan ennen vuonna 2020 alkanutta koronavirusepidemiaa ja sen mukanaan tuomia julkisen talouden haasteita. Huomioiden kuntien talouden voimakas kiristyminen jo ennen Covid-19 -epidemian aiheuttamia vaikeuksia, Hyvinkään kaupunginhallitus pitää hyvänä, että valtiovallan taholta pyritään löytämään kaikki mahdolliset lisäkeinot Covid-19-epidemian aiheuttamien kuntatalouden vaikeuksien ratkaisemiseen ja kuntien talouden tasapainottamiseen.

Hyvinkään kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan alijäämän kattamisveloitteen määräajan pidentäminen neljästä kuuteen vuoteen Covid-19 -epidemiasta aiheutuvien menojen lisääntymisen vuoksi on kuitenkin toimenpiteenä haasteellinen, koska kunnan taloudelliset resurssit selviytyä

talouden velvoitteista eivät lisäännä yksinomaan määräaika pidentämällä. Esityksen tavoitteena on ollut, että määräajan pidennyksellä kunta voi jaksottaa alijäämän kattamiseksi tarvittavat toimenpiteet pidemmälle ajalle ilman uhkaa käynnistettävästä arviointimenettelystä. Huomioiden kuitenkin kuntien jo ennen epidemian leviämistä vaikeutunut taloustilanne ja talouden haasteelliset tulevaisuuden näkymät, määräajan pidentäminen voi johtaa ainoastaan taloudellisten haasteiden ratkaisujen siirtämiseen tulevaisuuteen sen sijaan, että sillä merkittävästi parannettaisiin ja pyritäisiin ratkaisemaan kuntien tämänhetkistä välitöntä taloustilannetta.

Esitys ei tuo kunnille nopeaa taloudellista helpotusta eikä merkittävää muutosta nykytilanteeseen. Kuten hallituksen esityksestäkin ilmenee, tälläkin hetkellä voimassa olevan kuntalain mukaan kunnan arviointimenettelyn käynnistäminen on valtiovarainministeriön harkinnassa. Koronaviruksen

vaikutukset arviointimenettelyn käynnistämisessä voitaisiin ottaa huomioon ilman esitettyä lainmuutosta. Kunnan tilinpäätöksessä tulisi olla yksilöitynä kaikki vuoden 2020 talouteen vaikuttaneet tekijät siten, että pandemian vaikutukset voidaan erottaa muista talouteen vaikuttavista tekijöistä. Jos kunta täyttäisi laissa säädetyt arviointimenettelyn käynnistämiseen kriteerit yksinomaan ja ainoastaan koronapandemian vuoksi, valtiovarainministeriö voisi olla käynnistämättä

arviointimenettelyä.

Hallituksen esityksen mukaan alijäämän kattamista koskevan määräajan pidentäminen olisi tarkoitus kohdentua mahdollisimman tarkasti pandemian talousvaikutuksiin ja niille kunnille, joiden talouden tasapainottaminen voimassa olevan sääntelyn mukaisesti olisi vaikeutunut tästä syystä.

Vaikka jokainen yksittäinen toimenpide onkin Hyvinkään kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tärkeä kuntien talouden tasapainottamiseksi, on huomattava, että nyt esitetyllä toimenpiteellä on välittömiä vaikutuksia suhteellisen pieneen osaan Suomen kunnista. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan kunta voisi tehdä määräajan muuttamista koskevan hakemuksen aikaisintaan alijäämän kattamisvuoden päättymistä edeltävän vuoden kesäkuussa. Näinollen jos kunnan alijäämän kattamiskausi päättyisi vuonna 2020, hakemus tulisi tehdä vuoden 2020 loppuun mennessä. Hallituksen esityksen nykytilakatsauksen mukaan kuntia, joissa alijäämän kattamisvelvoite päättyisi vuoden 2020 tilinpäätökseen on yhdeksän kappaletta. Vaikka huomioitaisiin se, että laki olisi voimassa määräaikaisena vuoden 2025 loppuun asti, Hyvinkään kaupunginhallitus kiinnittää huomioita siihen, että onnistuessaankin tavoitteessaan lakimuutoksella tuodaan välitöntä helpotusta vain hyvin pieneen osaan kuntataloutta.

Yhteenveto

Hyvinkään kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginhallitus pitää hyvänä kaikkia toimenpiteitä, joilla pyritään helpottamaan Covid-19-epidemian kuntataloudelle aiheuttamia haasteita ja kannattaa näin ollen lain hyväksymistä. Hyvinkään kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ehdotettu muutos ei

kuitenkaan toteutuessaankaan tuo kunnille lisää taloudellisia resursseja kuntatalouden ongelmien ratkaisuun vaan pahimmillaan voi johtaa ongelmien pahenemiseen siirtämällä taloudellisten haasteiden ratkaisua tulevaisuuteen. Välittömiltä vaikutuksiltaan esitetty muutos koskisi vain hyvin pientä osaa kuntakenttää. Muilta osin Covid-19-epidemiasta aiheutuvat talousvaikutukset kunnille tulee ratkaista muilla keinoin. Hyvinkään kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan valtion antama taloudellinen tuki kunnille koronaepidemiasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi olisi huomattavasti tärkeämpää kuin lain määräaikojen pidentäminen.

Kaunio Minna
Hyvinkään kaupunki, kaupunginkanslia